

Unge- og Forældrekursus i Autismespektrumforstyrrelse

Velkommen til Unge- og Forældrekursus i Autismespektrumforstyrrelse (ASF)

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center
Psykiatri og Social

Program for dagen

Præsentationsrunde

Hvad er Autismespektrumforstyrrelse (ASF)

Pause - 1/2 time

Oplæg fortsættes

Frokost – 1 time

De unge går sammen med personale i et rum, taler om ASF og dagligdag

Forældre bliver – og hører om pædagogik

Pause - 1/2 time

Opsamling og afslutning

Præsentationsrunde

Præsentation af undervisere

Autismespektrumforstyrrelse (ASF)

Børn og unge med autismespektrumforstyrrelser (ASF) har nogle af de samme symptomer, men er samtidig vidt forskellige.

Kort historie

Autismebegrebet – historik:

Eugene Bleuler (1912) da han beskrev forstyrret kontakt hos skizofrene

Leo Kanner (1943) (John Hopkins Hospital, Maryland)

Hans Asperger (1944) (Pædiater på børnehjem i Wien)

Kort historie

Fra Kanner

To kerne symptomer

- Autistisk trækken sig ind i sig selv ("Autistic Aloneness")
- Insisteren på, at alt skal være som det plejer ("Insistence on sameness")

Til Gennemgribende Udviklingsforstyrrelse (PDD) (Wing 1979)

- Triaden

Forstyrret social interaktion

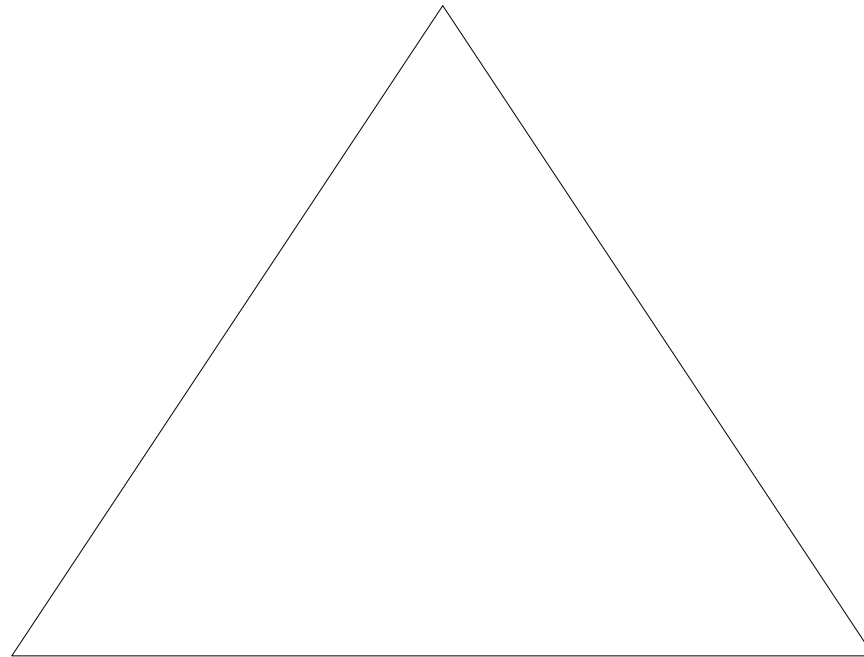
Forstyrret kommunikation

Begrænset, repetitiv adfærd og interesser

Indtil 1970'erne ingen officiel Autisme diagnose

Lorna Wings Triade

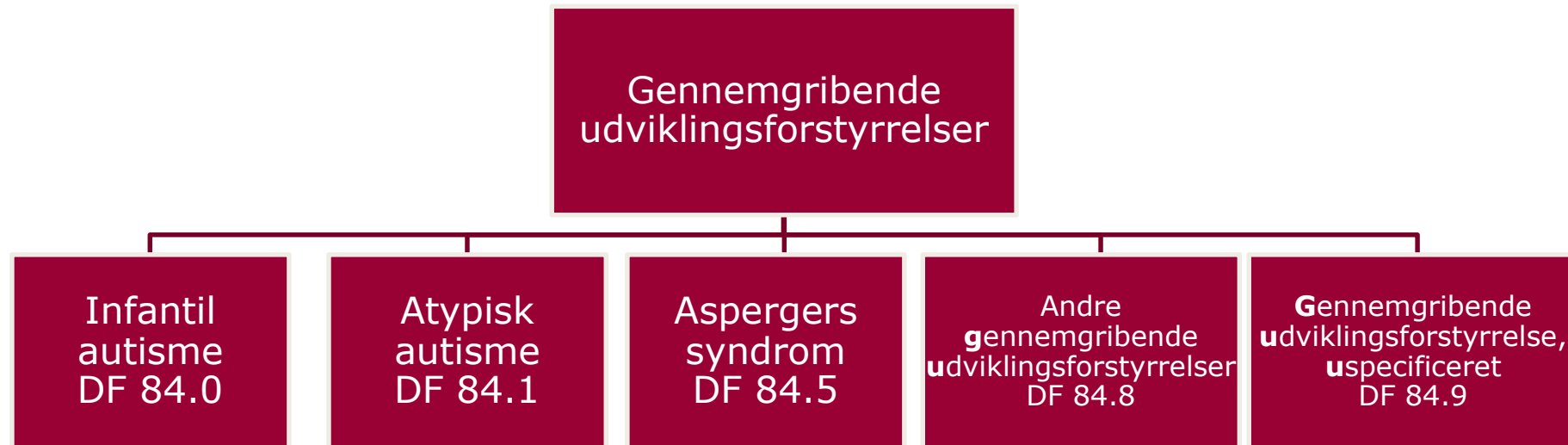
Socialt samspil

Kommunikation

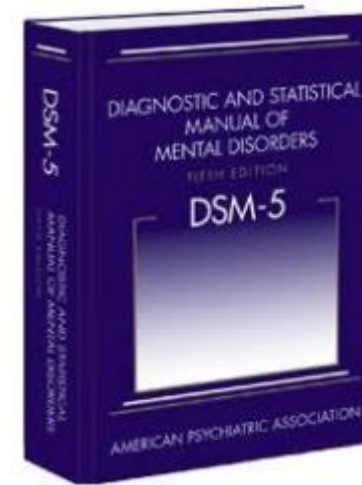
Forestillingsevne

Diagnosegrupper i ICD 10

DSM V (2014)

Autismespektrumforstyrrelser i DSM V

Årsagsfaktorer

Fortrinsvis genetisk årsag

- Optræder med øget frekvens i familier
- Dreng : Piger = 4/5 : 1

Forandringer af hjernens funktion i forhold til neurale netværk

Forhold omkring graviditet, som varighed, infektioner, medicin, forældres alder, fødselskomplikationer, fødselsvægt o.a.

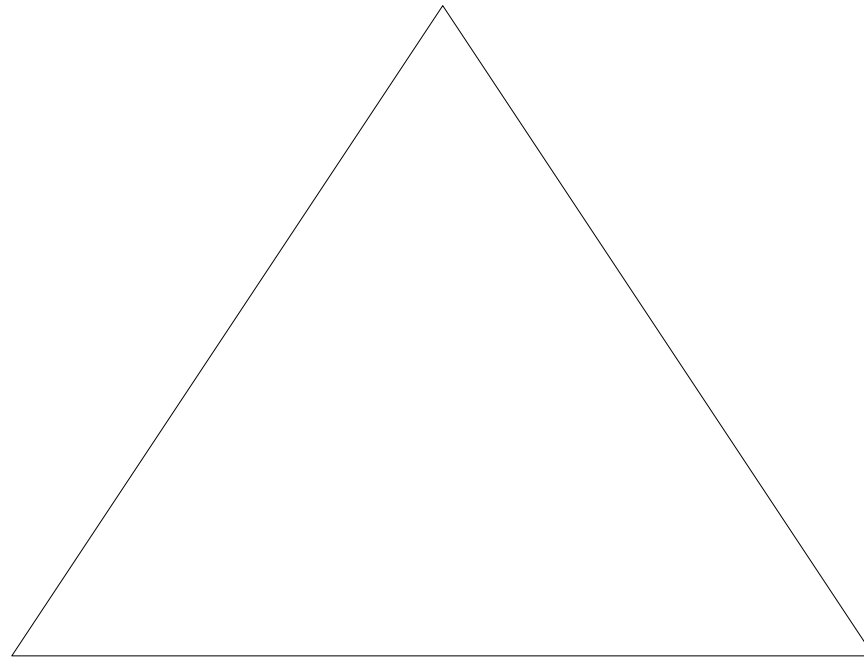
Hormoner

Pause

Lorna Wings Triade

Socialt samspil

Kommunikation

Forestillingsevne

Socialt samspil

Afvigende blikkontakt, mimik, kropssprog og gestikulation

Afvigende socialt samspil mht. udvikling af fælles interesser, aktiviteter og følelsesmæssig respons

Manglende situationsfornemmelse

Problemer med at skabe- og fastholde relationer/venner

Begrænset interesse i at glæde andre (inkl. omfang/kvalitet af trøst)

Socialt samspil

Neurotypisk:

Trives blandt mange
Optanker energi
Ved hvordan man gør
Spontan

Autistisk:

Trives blandt få
Tapper energi
Svært ved at aflæse
andre
Kræver forberedelse

Kommunikation

Afvigende sproglig udvikling

Nedsat evne til spontan tale

Brug af egne ord

Afvigende toneleje

Stereotypt ordvalg/floskeltale

Papegøjesprog/ekkolali

Kommunikation

Neurotypisk:

Dialog

Kropsprog

Øjenkontakt

Fleksibelt

Skjulte budskaber

Small talk

Autistisk:

Formidler/monolog

Faktaorienteret

Ærlig

Svært ved initiativ

Repetitiv, Stereotyp adfærd

Optagethed af indsnævrede interesser, afvigende ift indhold/fokus eller ift intensitet og afgrænsning – særinteresser

Stereotype mannerismer (basken, dimlen, snurrende bevægelser)

Tvangspræget fastholden af rutiner

Den autistiske tænkning

Nedsat forestillingsevne og fantasi

Nedsat mentaliseringsevne, herunder empati

Konkretopfattende

Detalje fokuseret

Rigiditet

Svært ved at overføre fra en situation til en anden

Svært ved at tage valg/beslutte sig

Svært ved at modtage flere beskeder af gangen

Sanseintegrationsvanskeligheder

Overfølsom overfor lugte

Tøj/berøring

Kan have svært ved at få klippet negle/hår

Lyd/støjfølsomhed

Andre vanskeligheder

Søvn

Spisevanskeligheder

Raserianfald

Selvdestruktiv adfærd

Fobier, f.eks. insekter

Kognitive teorier/forklaringer ved autisme

Theory of mind

Svag central coherence

Eksekutive funktioner

Eksplicit/implicit indlæring

Symbolfunktion

Theory of mind

En grundlæggende evne til at danne os tanker om/forstå

Andre menneskers tanker, følelser og motiver.

Central coherence

En kontekst-aflæsning:

Evnen til at skabe en sammenhængende forståelse ud fra de mange detaljer, vi opfatter i dagligdagen.

TTTTTT	FFFFFF
T	F
TTTTT	F
T	F
T	F
T	F

Eksekutive funktioner

Eksekutive funktioner:

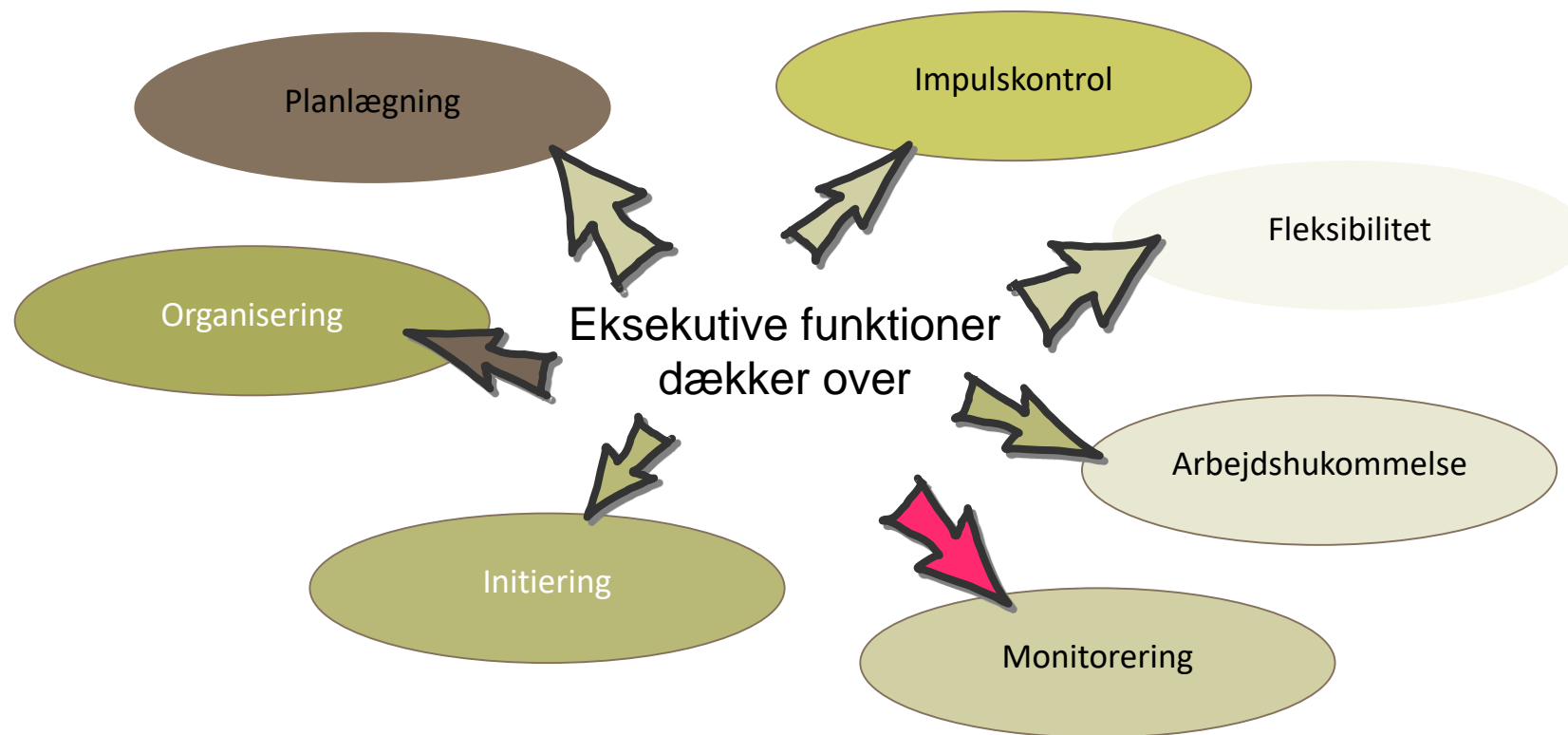
Vores "styrefunktioner".

Vores evne til at danne og tilpasse planer og håndtere forstyrrende påvirkninger.

De eksekutive funktioner bidrager til, at vi kan være fleksible i tænkning og adfærd samt skifte strategi i problemløsning.

Eksekutive funktioner

Komorbiditet

Mange har andre vanskeligheder:

Mental retardering

Angst

ADHD

Psykotiske lidelser

Angst

OCD

Spiseforstyrrelse

Søvn

Motorik

Pause

Vi ses om en time

Fokus på: særlige styrker - ressourcer

10 TRÆK VED AUTISME

1. En, der aldrig giver op
2. En loyal ven, der er til at stole på og regne med
3. En, der søger sandheden, og som vil gøre det rette
4. En, der er omsorgsfuld, empatisk, følsom og kreativ
5. En med en evne til at hyperfokusere, analysere og systematisere
6. En, der elsker detaljer og ser mønstre, som andre måske overser
7. En, der oplever verden på en unik måde
8. En, der er passioneret omkring idéer og problemløsning
9. En, der har en forbløffende langtidshukommelse og kan dele hjælpsom viden
10. En, der er *awesome* (autism = awetism)

@molis.dk

Dyrk ressourcerne

Særlige interesser -kan give glæde, ro, tryghed og oplevelsen af at være i "flow".

Arbejdet med særlige interesser kan skabe motivation.

Særlige interesser kan udvikles til unikt talent.

VIGTIGT at give tid til særinteresser for at lade op –men find et tilpas leje.

Forsøg kun at ændre på interesser, hvis de er farlige eller socialt uacceptable/upassende

Interesser dig for interesserne. Det giver dig værdifulde informationer og styrker relationen.

Hvem skal vide noget om diagnosen?

Den unge: For at have/få en egen forståelse/accept

Familie & primære netværk: for at kunne støtte og bidrage med forståelse

PPR/UU-vejleder: det rigtige skole tilbud

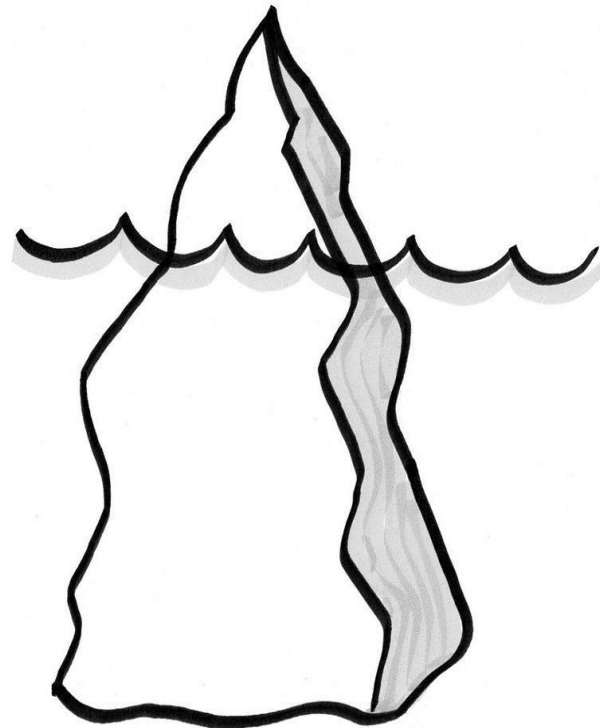
Socialforvaltningen: Kan hjælpe med aflastning, mentor, bostøtter ...osv.

Den unges forudsætninger

og de ofte utilpassede forventninger

"Bag enhver udfordrende adfærd er et uløst problem eller en manglende færdighed (eller begge dele)."

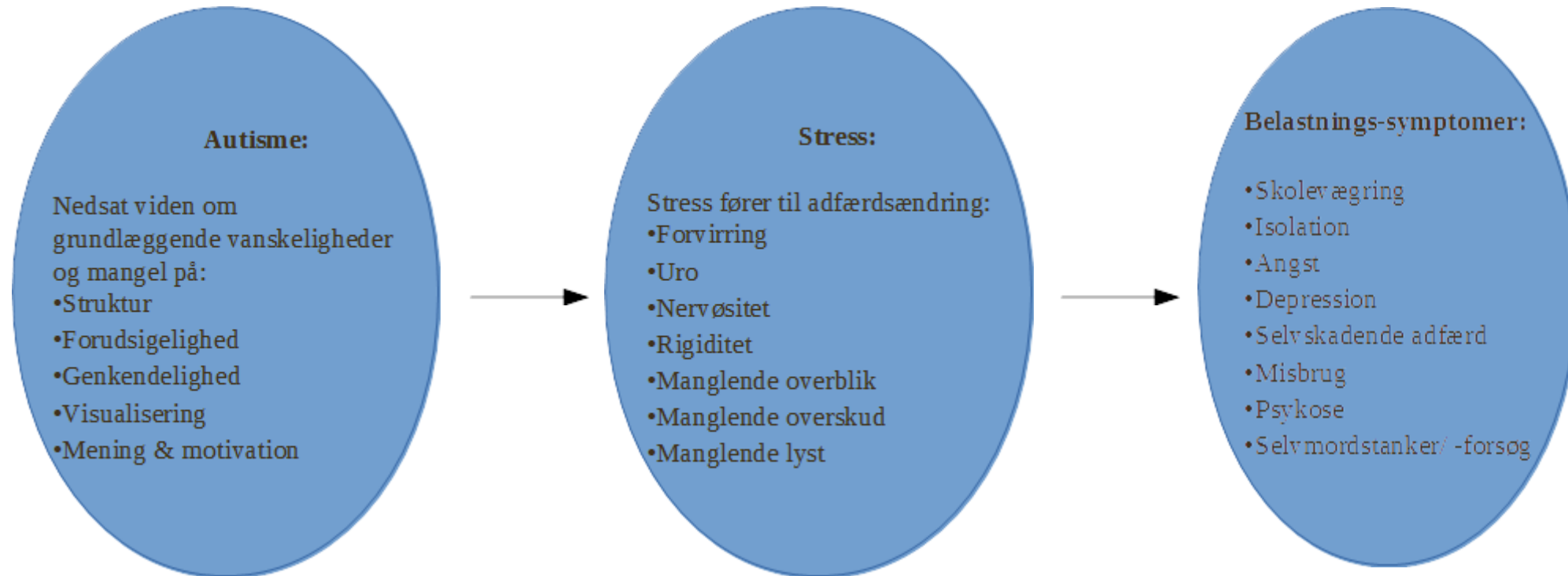
Ross Greene

Manglende færdigheder/
forudsætninger og mødet med omverdenens krav

Manglende færdigheder/
forudsætninger og mødet med omverdenens krav

Sammenhæng mellem autisme og belastning

Belastningsreaktioner

"Jeg føler jeg løber et social marathon hver dag"

"Jeg er konstant angst når jeg er sammen med andre - uforudsigeligheden ved andre mennesker skræmmer mig"

"Jeg kan ikke lide lugten"

"Jeg er så bange for at jeg siger noget der gør de andre kede af det"

Indsatsmulighederne

Hvorfor pædagogik?
For at mindske
belastning
For at gøre den unge
mere
selvstændig/selvhjulpen

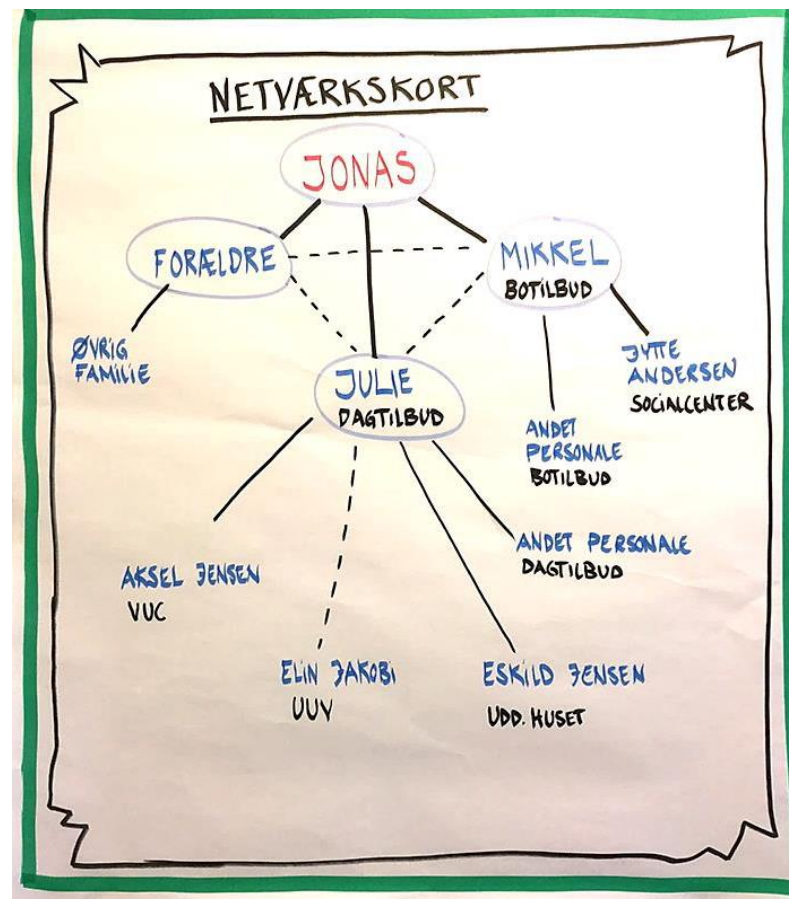

Netværkssamarbejde

Hvor svært kan det være?

Svært nok!

Koordinering af fælles
forståelse og tilgang

Autisme pædagogik

De 10 H'er

Visuelle skemaer

Dagsprogrammer/ugeskemaer

Rejseplaner

Time-timer/æggeur

Apps

Gøre hverdagen visuel

Gøre hverdagen forudsigelig

Samme rutiner

Forberedelse

Manuskript/sociale fortællinger

De 10 H'er

- 1.Hvad skal jeg lave?**–*indhold*
- 2.Hvorfor skal jeg lave det?**–*meningsdannelse*
- 3.Hvornår skal jeg lave det?**–*tidspunkt*
- 4.Hvor skal jeg lave det?**–*hvor og hvorhenne, placering*
- 5.Hvem skal jeg lave det med?**–*person*
- 6.Hvordan skal jeg lave det?**–*metode*
- 7.Hvor længe skal jeg lave det?**–*tidsperspektiv*
- 8.Hvad skal jeg lave bagefter?**–*indhold*
- 9.Hvem kan hjælpe mig hvis jeg har brug for hjælp?**–Lav en klar aftale om hvem der kan hjælpe hvis der er brug for det, og hvordan behovet for hjælp kommunikeres, *tryghed*
- 10.Hvordan ved jeg, at jeg har brug for hjælp?** –Hvilke ting skal jeg være opmærksom på som tegn på, at strukturen er ved at skride, og jeg bør bede om hjælp

Struktur i det fysiske miljø

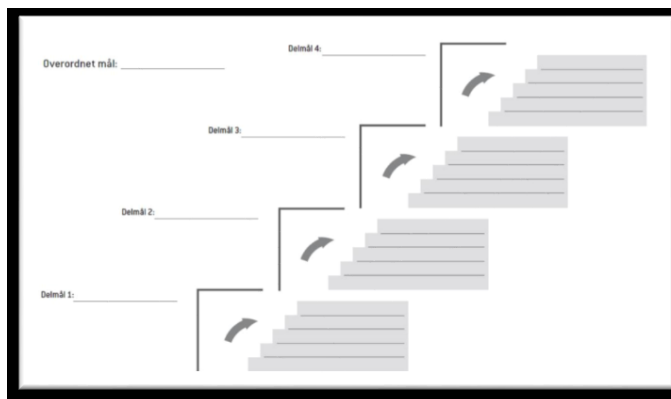
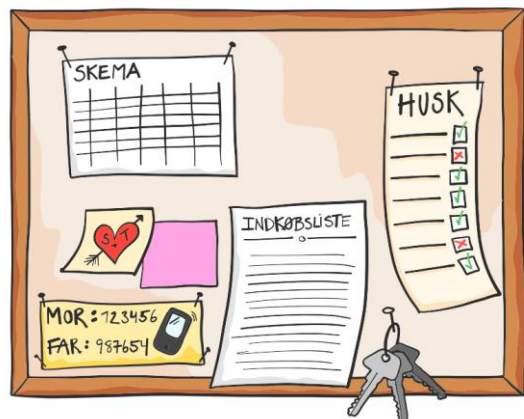
Overblik og
overskuelighed

Sortering af "visuel
støj"

Udtalte/visuelle
forventninger = gæt
er ikke nødvendigt

Visualisering

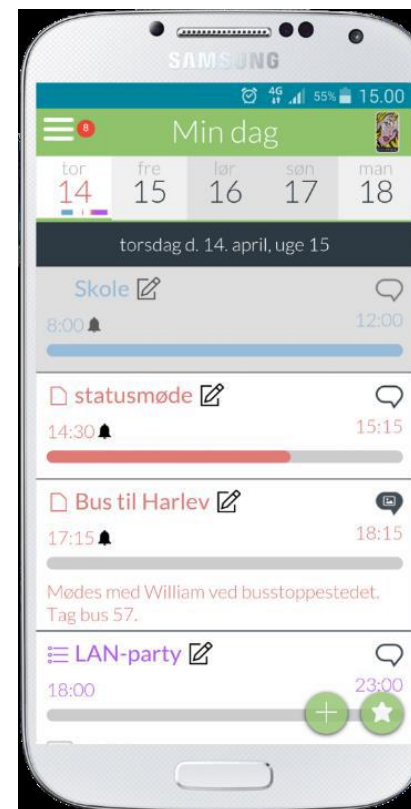

✓ Tjekliste - Følg din introduktion

ER DU BLEVET INTRODUCERET TIL?	TJEK
Rekruttering i egen afdeling og blive på nye kolleger	
Info om forskellige samarbejdsparter	
Informationsgang via VIP og intranet	
Info om interne mødetider og informationskanaler	
Info om afdelings/afdelingens relevante telefonister	
Info om læbeledsgang	
Info om patientinformationsmateriale	
Info om patientikkerhed og indberetning af uønskede hændelser	
IT-programmer inkl. udlevering af koder til netværk og programmer samt adgang til eksperimenter og Helpdesk	
Info om koding og registrering	
Karriereplan - og hvordan du sikrer dig obligatorisk karriere læring og SP-uddannelser	
Info om udlevering af udklædnings, nøgler og regler samt retningstegn for udklædning	
Info om arbejdsplaner, retningstegn for mødeplaner, pauser, registrering af afgifter samt retningstegn for nye- og rådningstegn samt ferieplaner	
Info om personalepolitik, MIO-organisation og tillidsrepræsentant	
Info om arbejdstid og arbejdsgruppe-grupper inkl. strukturer af arbejdsplaner	
Info om beredelsesplan og action cards	
Info om beredelsesplan og retningstegn for brand i akutstafetten	
Generelt e-læring brandkursus AMU Brandtrykbranddelen	
Info om sikkerhedskontrol og arbejdspolitik	
Generelt relevant e-læring kursus i håndbøgerne	

Dagsskemaer

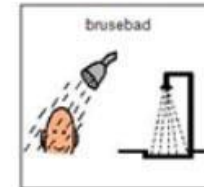

Arbejdssystemer

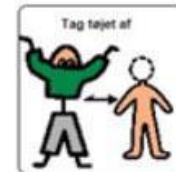
Rengøring af badeværelse

Hvad skal der bruges: Spand med rengøringsmiddel og vand eller rengøringspray. Klud, svamp, wc-rens, spejlrens og viskestykke.

1. Wcrens toiletlet.
2. Rengør vasken med svampen og tør af med kluden.
3. Tør spejlet af med spejlrens og et viskestykke.
4. Tør af oven på vaskemaskinen.
5. Tør amaturene af inde i badet med en klud.
6. Tjek om der er hår/snavs der skal fjernes oven på risten. Fjern det med et stykke papir.
7. Rengør toiletlet med en svamp og derefter tør af med kluden. Til slut rengøres toiletkummen med toiletbørsten og der skylles af

Gå i brusebad

Temaer: ung med autisme

Venskab/kærester

Seksualitet

Hygiejne

Spisevaner

Søvnvaner

Skoleværing

Uddannelse

Fraflytning fra hjemmet

Jobs

Afslutning - Afrunding

Spørgsmål

Tak for i dag